

เส้นผม : สายใยครอบครัว

โดย

นางสาวอิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปไทย

ภาควิชาศิลปไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

MY HAIR : MY FAMILY TIES

By

Imhathai Suwatthanasilp

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF FINE ARTS

Department of Thai Arts

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2008

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ เส้นผม : สายใย
ครอบครัว ” เสนอ โดย นางสาวอิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปไทย

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ศาสตราจารย์ชุลุด นิ่มเสมอ
2. อาจารย์สาครินทร์ เครืออ่อน

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ปรีชา เกาทอง)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิชัย ภิรมย์รักษ์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิัญญา ดวงรัตน์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ศาสตราจารย์ชุลุด นิ่มเสมอ)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์สาครินทร์ เครืออ่อน)

...../...../.....

48004205 : สาขาวิชาศิลปะไทย

คำสำคัญ : งานสร้างสรรค์สื่อผสมร่วมสมัย / เส้นผม : สายใยครอบครัว

อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ : เส้นผม : สายใยครอบครัว. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ศ.ชลุด
นันทิ์เสมอ และอ.สาครินทร์ เครืออ่อน. 36 หน้า.

วิทยานิพนธ์หัวข้อ “เส้นผม : สายใยครอบครัว” ชุดนี้ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
สื่อผสมจากประสบการณ์ความรัก ความอบอุ่น ความผูกพันในครอบครัว โดยใช้เส้นผมของข้าพเจ้า
ผสมผสานกับวัตถุสิ่งของในบ้าน ด้วยกระบวนการทางศิลปะเพื่อถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก
ส่วนตนที่มีต่อบุคคลในครอบครัว

ภาควิชาศิลปะไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2.

48004205 : MAJOR : THAI ARTS

KEY WORD : MY HAIR : MY FAMILY TIES.

IMHATHAI SUWATTHANASILP : MY HAIR : MY FAMILY TIES.THESIS
ADVISORS : PROF. CHALOOD NIMSAMER AND SAKRINT KRAUE-ON. 36pp.

The thesis entitled "My hair : My family ties" is the artworks which was created from the experience of love, warmness, or deep feeling of the relation in my family. I use my own hair as the media to represent the subject by combine my hair with the house object together for expressing my idea and passion to the members in my family.

Department of Thai Arts Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2008

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอน้อมระลึกถึงพระคุณบิดามารดาด้วยความรัก ความเคารพ และความกตัญญู
อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ชลูด นิ่มเสมอ และอาจารย์สาครินทร์ เครืออ่อน ผู้
ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตลอดจนอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ความคิดอ่าน และ
แนะนำในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

รวมทั้งขอขอบคุณพี่น้อง ญาติ มิตรที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ทั้งร่างกายแรงใจเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของเรื่องที่จะศึกษา	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์การศึกษา.....	2
ขอบเขตของการศึกษา.....	2
สมมุติฐานของการศึกษา	2
2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์	3
ที่มาแนวคิดและแรงบันดาลใจ	3
ความบันดาลใจจากประสบการณ์ด้านวัตถุ	3
อิทธิพลจากวิทยาศาสตร์และการแพทย์	4
อิทธิพลจากวัฒนธรรมและประเพณีของไทย.....	5
อิทธิพลจากแนวคิดปรัชญาศิลปะ.....	6
3 การกำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์	8
วิธีการการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	8
การเก็บข้อมูล	8
การสร้างแบบร่าง	8
การสร้างสรรค์ผลงานจริง	9
ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	9
รูปทรง.....	9
เส้น.....	10
สี และน้ำหนัก	10

บทที่		หน้า
	พื้นผิว.....	10
	ที่ว่าง.....	10
4	การดำเนินงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์.....	14
	ผลงานในระยะแรก.....	14
	การพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	14
	การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	15
5	สรุป.....	33
	บรรณานุกรม.....	34
	ประวัติผู้วิจัย.....	35

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	เส้นผมของพ่อที่ตัดให้แก่ข้าพเจ้า	7
2	เส้นผมของข้าพเจ้าที่เก็บสะสมไว้	11
3	ตัวอย่างงานไหมพรมและผ้าลูกไม้	12
4	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงาน	13
5	ภาพผลงานในระยะแรกเริ่ม ชิ้นที่ 1 “The Documentation of Hair”	15
6	ภาพผลงานในระยะแรกเริ่ม ชิ้นที่ 2 “Untitled”	16
7	ภาพผลงานในระยะแรกเริ่ม ชิ้นที่ 3 “Glass Ball”	16
8	ภาพผลงานในระยะแรกเริ่ม ชิ้นที่ 4 “Garland”	17
9	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 1 “My Father’s Pigtail”	18
10	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 2 “Twin No.1”	19
11	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 3 “ดอกไม้ฉัน”	20
12	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 4 “Home Sweet Home”	21
13	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 5 “Dear Grand Mom”	22
14	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 1	23
15	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 1	24
16	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 2	25
17	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 2	26
18	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 3	27
19	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 3	28
20	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 4	29
21	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 4	30
22	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 5	31
23	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 5	32

บทที่ 1

บทนำ

ครอบครัวเป็นสถาบันหน่วยย่อยที่สุด แต่กลับมีความสำคัญมากที่สุดในโครงสร้างของสังคม โดยเฉพาะสังคมไทยที่มีลักษณะครอบครัวขยาย คือไม่ได้มีเพียงพ่อแม่ลูกเท่านั้น ครอบครัวขยายอาจมีสมาชิกประกอบไปด้วย ทวด ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา พ่อ แม่ ลูก หลาน ไปจนถึงเหลน สมาชิกในครอบครัวย่อมได้รับความรัก ความอบอุ่น ความผูกพัน การอบรมเลี้ยงดู การถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณี รวมไปถึงข้อตกลงร่วมกัน ที่มีภายในบ้าน สิ่งเหล่านี้ถือเป็นการถ่ายทอดเชิงนามธรรมซึ่งเป็นแบบแผนที่ปฏิบัติสืบต่อกันจากบรรพบุรุษสู่รุ่นลูกหลาน และนอกจากนั้นยังมีการถ่ายทอดในเชิงรูปธรรมอีกด้วยคือ สิ่งมีชีวิตทุกชีวิตที่เกิดบนโลก ย่อมมีสิ่งบ่งชี้ถึงต้นกำเนิดหรืออาจเรียกว่า บรรพบุรุษ ไม่ว่าจะเป็นพืช สัตว์ หรือมนุษย์ และทุกส่วนในร่างกายย่อมได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษมาสู่เรา เช่น เลือดเนื้อ ผิวพรรณ หน้าตา ความสูง ลักษณะสีผม รวมไปถึงลักษณะด้านอารมณ์ความรู้สึก

ประสบการณ์ส่วนตัวที่ข้าพเจ้ามีต่อบุคคลในครอบครัวทั้งที่ยังมีชีวิตอยู่ และล่วงลับไปแล้ว ได้ดลใจให้ข้าพเจ้าสร้างผลงานศิลปะแบบสื่อผสมในแนวความคิดเกี่ยวกับสายใยครอบครัวขึ้น และนำมาเป็นหัวข้อโครงการวิทยานิพนธ์นี้

ความสำคัญของเรื่องที่จะศึกษา

เส้นผมเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายที่ทำหน้าที่ปกปิดศีรษะจากความร้อนหนาว แสดงบุคลิกภาพ ความเป็นอัตตะ เสริมสร้างความสวยงามให้แก่มนุษย์ นอกจากนี้เส้นผมยังเป็นอีกส่วนหนึ่งของร่างกายที่บ่งชี้ความสัมพันธ์ทางสายเลือดซึ่งสามารถบ่งชี้ได้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คือการถอดรหัสทางพันธุกรรม

เมื่อผ่านวันเวลา เส้นผมย่อมมีการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นสีผม ขนาด ความยาว มีการหลุดร่วง และงอกขึ้นใหม่ เส้นผมที่หลุดร่วงจึงสามารถยืนยันเวลาที่ครั้งหนึ่งเคยอยู่บนศีรษะเรา ต่อมาได้เสื่อมสลายกลายเป็นสิ่งที่ไม่ใช่ของเราอีกต่อไป

ช่วงเวลาที่เส้นผมมีการงอกยาว จนกระทั่งมีการหลุดร่วงไปนั้น เราอาจใช้ชีวิตผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ มากมาย ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดเรื่องราวความผูกพันระหว่างข้าพเจ้ากับบุคคลในครอบครัวโดยใช้วัสดุที่มาจากร่างกายตนเอง คือเส้นผมที่หลุดร่วง ร่วมกับวัสดุสิ่งของภายในบ้านที่มีความหมายในเชิงสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความเป็นครอบครัว วัสดุสิ่งของเหล่านั้นเป็นเหมือนสิ่งบันทึกเรื่องราวความรัก ความอบอุ่น ความผูกพัน ระหว่างข้าพเจ้ากับบุคคลในครอบครัว ข้าพเจ้าจึงนำเส้นผม และวัสดุสิ่งของดังกล่าวมาเรียบเรียงด้วยการผูก มัด เย็บ ปัก ถัก ร้อย การคลุม การห่อ เข้าด้วยกัน ด้วยวิธีอันเป็นลักษณะเฉพาะ ซึ่งเปี่ยมด้วยความหมาย และความงามทางด้านทัศนศิลป์ ที่แสดงถึงบุคลิกภาพของผู้หญิงตามแนวความคิด อารมณ์ และความรู้สึกของข้าพเจ้าที่มีต่อบุคคลในครอบครัว

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อสร้างสรรค์งานศิลปะไทยร่วมสมัย รูปแบบสื่อผสมโดยเลือกวัสดุสิ่งของภายในบ้านขึ้นที่ข้าพเจ้าหรือบุคคลในครอบครัวมีความผูกพันในช่วงเวลาหนึ่ง สิ่งของเหล่านั้นเป็นเหมือนเครื่องบันทึกความทรงจำของสมาชิกในครอบครัว ร่วมกับการนำเส้นผมที่หลุดร่วงของตนเอง อันเป็นส่วนหนึ่งของเลือดเนื้อเชื้อไขในครอบครัวมาสื่อในการแสดงออกด้วยกระบวนการผูก มัด เย็บ ปัก ถัก ร้อย การคลุม การห่อ ผสมผสานกับความรู้สึกจากประสบการณ์ส่วนตัว

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้เส้นผมมาผสมผสานกับวัสดุสิ่งของหรือร่วมกับสื่อต่างๆ เช่น ภาพถ่าย วีดีทัศน์ โดยใช้กระบวนการทางศิลปะสร้างสรรค์ผลงานให้มีความสอดคล้องทั้งรูปแบบ แนวความคิด และอารมณ์ความรู้สึก

สมมุติฐานของการศึกษา

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อผสมโดยอาศัยวัสดุที่มาจากร่างกายของตนเอง คือเส้นผม ร่วมกับวัสดุสิ่งของภายในบ้านขึ้นที่มีความผูกพันกับข้าพเจ้าหรือบุคคลภายในครอบครัว มาผสมผสานกับความรู้สึกที่มีต่อบุคคลในครอบครัวทั้งที่ยังมีชีวิตอยู่ และล่วงลับไปแล้วจะสามารถนำมาเป็นสื่อแสดงออกด้านศิลปะตามแนว ความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของข้าพเจ้าได้

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

ที่มาแนวความคิดและแรงบันดาลใจ

การที่ข้าพเจ้าเติบโตมาจากครอบครัวที่มีความรัก ความอบอุ่น สมาชิกในครอบครัวมีความใกล้ชิดสนิทสนมกันแน่นแฟ้น ข้าพเจ้ามีความประทับใจกับชีวิตต่างจังหวัด ครอบครัวของเราดำเนินชีวิตไปอย่างช้า ๆ ความทรงจำจากบรรยากาศความอบอุ่นในบ้าน ไม่ว่าจะเป็นเสียงเพลงที่พ่อเปิดฟังยามเช้า เสียงหัวเราะของน้อง ๆ ที่หยอกล้อกัน เสียงเห่าของสุนัขที่เลี้ยงไว้ กลิ่นหอมจากตัวของแม่ กลิ่นหอมของกับข้าวที่พ่อทำให้กินทุกมื้อ คำพูดสั่งสอนของพ่อแม่ที่มีให้แก่ลูก การที่ได้ดูหนังการ์ตูนที่พ่อซื้อให้ ของเล่นที่ข้าพเจ้าและน้องเคยเล่นด้วยกัน ภาพถ่ายครอบครัวในวันที่อยู่ด้วยกันพร้อมหน้า มุมโปรดของพ่อที่ท่านชอบนั่งพักผ่อน ผู้โง่ของแม่ที่เอาไว้สะสมจานชาม และถ้วยกาแฟ กิจกรรมที่สมาชิกทุกคนในครอบครัวทำร่วมกันในวันหยุด สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นประสบการณ์ความประทับใจที่อยู่ภายใน อันส่งผลกระทบต่อการสร้างสรรค์ผลงาน

ในอีกมุมมองหนึ่งจากการที่ข้าพเจ้าได้เข้ามาอาศัยอยู่ในสังคมเมืองที่เต็มไปด้วยความทันสมัยด้านวัตถุ เทคโนโลยีต่าง ๆ ผู้คนมีชีวิตที่เร่งรีบและไม่มีใครสนใจใคร เมื่อต้องอยู่ห่างไกลบ้าน โอกาสหรือเวลาของการอยู่พร้อมหน้าระหว่างสมาชิกของครอบครัวมีน้อยลง ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกโดดเดี่ยว เหงา โหยหาชีวิตความอบอุ่นที่บ้านจึงเกิดเป็นแรงจูงใจในการถ่ายทอดทัศนคติที่มีต่อครอบครัวออกมาเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่แสดงถึงสายใยครอบครัว

ความบันดาลใจจากประสบการณ์ด้านวัตถุ

ครั้งหนึ่งพ่อของข้าพเจ้าได้ตัดผมของท่านที่ตั้งใจไว้มานานหลายปีเพื่อมอบให้แก่ลูกสาวทั้งสี่คน เส้นผมของพ่อนั้นจึงเป็นตัวแทนเลือดเนื้อของพ่อที่แสดงถึงความรักอันยิ่งใหญ่ที่มีให้แก่ลูก จากเหตุการณ์นั้นทำให้ข้าพเจ้าเริ่มเก็บสะสมเส้นผมที่หลุดร่วงของตนเอง เพื่อใช้เป็นสื่อแสดงออกในงานศิลปะ และเช่นเดียวกับเส้นผมของพ่อที่มอบให้ เส้นผมของข้าพเจ้าก็เป็นส่วนหนึ่งของเลือดเนื้อเชื้อไขในครอบครัวด้วย

เมื่อพิจารณาเส้นผมในเชิงสัญลักษณ์ อาจกล่าวได้ว่าเส้นผมที่ยาวสลวยเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความเป็นเพศหญิง ส่วนเส้นผมที่สั้นอาจทำให้เรานึกถึงความเป็นเพศชาย เป็นต้น

ในเชิงรูปธรรม ธรรมชาติสร้างดิเอ็นเอให้เป็นโมเลกุลที่ทำหน้าที่เก็บรหัสพันธุกรรม ซึ่งกำหนดลักษณะต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิต¹ และเส้นผมก็เป็นอีกเซลล์หนึ่งในร่างกายที่มีดิเอ็นเอเป็นส่วนประกอบ ซึ่งสามารถยืนยันความสัมพันธ์ทางสายเลือดได้

ในเชิงนามธรรม เส้นผมที่หลุดร่วงเมื่อมีจำนวนมากขึ้น ๆ กลับให้ความรู้สึกถึงสังขารที่ร่วงโรย ความเจ็บป่วย และความตาย ทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของร่างกาย ซึ่งสัมพันธ์กับเวลาที่ครั้งหนึ่งเส้นผมเหล่านั้นเคยอยู่บนศีรษะของเราและได้งอกยาว แต่ต่อมาก็หลุดร่วงกลายเป็นสิ่งที่ไม่ใช่ของเราอีกต่อไป

ผลงานของข้าพเจ้านอกจากจะใช้เส้นผมเป็นสื่อหลักแล้ว ยังประกอบไปด้วยวัตถุสิ่งของที่มีความสัมพันธ์กับตัวข้าพเจ้าและบุคคลในครอบครัวในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับสิ่งของเหล่านั้นต่างกัน และสิ่งของแต่ละชิ้นให้อารมณ์ ความรู้สึกแตกต่างกันไปด้วย เช่น ช่วงเวลาที่พ่อป่วยเป็นมะเร็งระยะสุดท้าย สร้างความรู้สึกเจ็บปวด สะเทือนใจแก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างมาก ข้าพเจ้าจึงเลือกใช้สิ่งของที่พ่อใช้ในขณะนั้น เช่น หมอนขิด และกระดาษที่ท่านใช้เขียนข้อความเพื่อสื่อสารความต้องการแทนการพูด ทั้งสองสิ่งนั้นจึงเป็นตัวแทนของพ่อในช่วงเวลาดังกล่าว ส่วนหมอนใบใหญ่ของแม่มีลักษณะแบน และนุ่มมาก หมอนใบนั้นผ่านการใช้งานมายาวนาน และปรากฏร่องรอยคราบน้ำตาที่สามารถเล่าเรื่องราวได้มากกว่าคำพูด ผ้าลูกไม้ให้แรงบันดาลใจในด้านความรู้สึกของผู้หญิงที่มีความอ่อนหวาน อ่อนโยน ตุ๊กตาผ้าเก่า ๆ สองตัวที่มีลักษณะคล้ายกันช่วยกระตุ้นให้ข้าพเจ้านึกถึงความรัก ความผูกพัน ความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างข้าพเจ้ากับน้องสาวฝาแฝด เป็นต้น ซึ่งข้าพเจ้าได้ศึกษาลักษณะเฉพาะของวัตถุที่ให้อารมณ์ความรู้สึกมาใช้แสดงออกเชิงสร้างสรรค์

อิทธิพลจากวิทยาศาสตร์และการแพทย์

โดยธรรมชาติ มนุษย์ทุกคนบนโลกนี้จะมีลายพิมพ์ดิเอ็นเอที่ไม่เหมือนใครและไม่มีใครเหมือน (ยกเว้นฝาแฝดแท้) ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากมนุษย์ได้รับการถ่ายทอดดิเอ็นเอมาจากพ่อและแม่ ในลักษณะจากพ่อครึ่งหนึ่งและจากแม่อีกครึ่งหนึ่ง กลายเป็นดิเอ็นเอชุดใหม่ของเราที่มีส่วนของดิเอ็นเอที่มีเอกลักษณ์เฉพาะบุคคลที่เรียกว่า ลำดับเบสซ้ำต่อเนื่อง (tandem repeats)

¹ นำชัย ชิววิวรรณ, มหัศจรรย์ดิเอ็นเอ (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สารคดี, 2549), 23.

ตามหลักการถ่ายทอดทางพันธุกรรมนั้น ลูกเกิดจากการปฏิสนธิของอสุจิจากพ่อ และไข่จากแม่ ซึ่งลูกต้องได้รับสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอจากพ่อและแม่อย่างละครึ่งหนึ่ง ดังนั้น เมื่อทำการตรวจลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพ่อแม่ และลูก จะพบว่าลายพิมพ์ดีเอ็นเอของลูกต้องประกอบด้วยแถบดีเอ็นเอที่มาจากพ่อและแม่เท่านั้น และการสกัดดีเอ็นเอจากเซลล์ของตัวอย่าง ต้องเลือกตัวอย่างจากเลือด น้ำลาย เยื่อข้างแก้ม คราบอสุจิ กระจก ผม ฯลฯ²

ข้อพิสูจน์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสายเลือดด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีความเชื่อมโยงกันอย่างชัดเจนกับผลงานศิลปะของข้าพเจ้า ด้วยแนวความคิดที่ต้องการสื่อถึงสายใยครอบครัว ความรัก ความผูกพันทางสายเลือด อีกทั้งข้าพเจ้าได้ใช้เส้นผมของตนเองมาถ่ายทอด ซึ่งเส้นผมของข้าพเจ้าถือเป็นส่วนหนึ่งของเลือดเนื้อเชื้อไขของครอบครัว และจากบทความข้างต้นจะเป็นส่วนสนับสนุนแนวคิดอันสอดคล้องกับผลงานศิลปะของข้าพเจ้าได้เป็นอย่างดี

อิทธิพลจากวัฒนธรรมและประเพณีของไทย

ประเพณีภายในครอบครัว เป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของคนไทยตั้งแต่เกิดจนตาย อาจเกี่ยวข้องมากน้อยแตกต่างกันไปตามความเคร่งครัดของสังคมแต่ละท้องถิ่น เช่น ประเพณีการเกิด การโกนผมไฟ การโกนจุก การบวช การแต่งงาน การทำบุญบ้าน การทำศพ เป็นต้น³

ในประเพณีที่มีพิธีกรรมเกี่ยวข้องกับเส้นผมเริ่มตั้งแต่เกิดจนเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ตามลำดับดังนี้

พิธีทำขวัญเดือนและการโกนผมไฟ เป็นการรับขวัญเด็กเมื่อมีอายุ 1 เดือน ทำพร้อมทั้งพิธีโกนผมไฟ โดยการสวดมนต์และหลั่งน้ำสังข์บนศีรษะเด็ก โกนผมเด็ก เวียนเทียน เอาเด็กกลงเปล จากนั้นคนไทยสมัยโบราณนิยมให้เด็กไว้ผมจุก เพื่อให้เป็นเครื่องหมายว่ายังเป็นเด็ก

พิธีโกนจุก เมื่อเด็กย่างเข้าขีดเจริญวัย เริ่มเป็นหนุ่มเป็นสาวก็ทำพิธีโกนจุก หลังจากนั้นเด็กผู้ชายอาจไปบวชสามเณร เด็กผู้หญิงเริ่มเรียนเรื่องเหย้าเรือน⁴

² มาลินี อัครดิษฐเลิศ, ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 15 กันยายน 2551. เข้าถึงได้จาก <http://www.scitthai.com/explore/content.asp?id=114&cat=21>

³ คณีย์ ไชยโยธา, สังคม วัฒนธรรม และประเพณีไทย (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2546), 121.

⁴ เอนก นาวิกมูล, อยู่อย่างชาวสยาม (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แสงแดด, 2537), 118-119.

พิธีทำขวัญจุก หลังจากพิธีโกนจุกหากครอบครัวมีฐานะดีอาจจะทำพิธีขวัญจุกหรือบายศรีสู่ขวัญแก่ลูก สำหรับผมจุกที่ตัดแล้วนั้น ให้ใส่กระตุงบายศรีไปลอยแม่น้ำที่มีน้ำไหลเป็นอันเสร็จพิธี

พิธีมงคลบรรพชา (บวชเณร) ในสมัยก่อนนิยมให้บุตรหลานบวชเป็นสามเณรเพื่อความ เป็นสิริมงคล และเพื่อศึกษาเล่าเรียน ญาติผู้ใหญ่ในครอบครัวจะเป็นผู้โกนผม โกนคิ้ว หลังจากนั้น พาเด็กไปหาพระอุปัชฌายะเพื่อทำพิธีต่อไป

พิธีมงคลอุปสมบท (บวชพระ) เมื่อผู้ชายมีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ จะต้องอุปสมบทหรือ บวชเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนาเพื่อศึกษาพระธรรมวินัย นำมาเป็นหลักในการประพฤติ ปฏิบัติต่อไปในการออกมารองเรียนภาคหน้า

ครอบครัวของข้าพเจ้าก็เคยร่วมพิธีดังกล่าวมาแล้ว เช่น พ่อของข้าพเจ้าได้เคยบวชเป็น พระตามประเพณีของไทย ซึ่งเป็นการบวชก่อนแต่งงาน ต่อมาเมื่อท่านแต่งงานและมีลูก พ่อกับแม่ก็ ได้ทำพิธีโกนผมไฟให้แก่ลูกทุกคน เวลาผ่านไปเมื่อลูกแต่งงานและมีทายาท ลูกก็เป็นผู้ทำพิธีโกน ผมไฟให้แก่ทายาท เป็นต้น

ตามทัศนะของข้าพเจ้า เห็นว่าพิธีกรรมที่มีเส้นผมเข้ามาเกี่ยวข้องกับมักเป็นสิริมงคลแก่ ชีวิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งพิธีกรรมในครอบครัว ช่วยส่งเสริมแนวคิดที่ข้าพเจ้าใช้เส้นผมของตนเอง เพื่อเป็นสื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสะท้อนแนวความคิดเกี่ยวกับสายใยครอบครัวได้เป็นอย่างดี

อิทธิพลจากแนวคิดปรัชญาศิลปะ

ประสบการณ์ของศิลปินมักน่าสนใจเป็นพิเศษ เขาสัมผัสชีวิตและเหตุการณ์ด้วยความ ตื่นเต้นเห็นเป็นเรื่องสำคัญจึงสามารถสื่อประสบการณ์นั้นกับผู้อื่นได้ เขาได้รับมาจากสิ่งแวดล้อม แล้วถ่ายทอดเป็นประสบการณ์ทางสุนทรียภาพแก่ผู้อื่นด้วยงานศิลปะ ศิลปะเป็นประสบการณ์ พิเศษที่มีพื้นฐานจากชีวิตธรรมดาทั่วไป ศิลปินที่มีประสบการณ์แท้ในชีวิตมาก ก็จะทำงานศิลปะ ได้ดี ผู้ที่มีประสบการณ์ในชีวิตมาก ก็รับสัมผัสจากงานศิลปะได้มากและลึกซึ้ง จุดมุ่งหมายของ ศิลปะในทัศนะของจอห์น คิวอี้ ก็คือ การให้ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพแก่ผู้ดู⁵

จากบทความข้างต้นแลดูเหมือนเดียวกันกับทัศนะของข้าพเจ้า ด้วยความมุ่งหมายที่จะ สร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อผสมจากเส้นผมที่หลุดร่วงประกอบกับวัตถุสิ่งของที่สัมพันธ์กับข้าพเจ้า

⁵ ชลูด นิ่มเสมอ, **องค์ประกอบของศิลปะ** (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2539), 13.

หรือบุคคลในครอบครัว ให้มีลักษณะที่เชื่อมโยงกับชีวิต เหตุการณ์ หรือประสบการณ์ส่วนตัว และสามารถสื่อประสบการณ์นั้นกับผู้ดูได้

ภาพที่ 1 เส้นผมของพ่อที่ตัดให้แก่ข้าพเจ้า

บทที่ 3

การกำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์

ในขั้นตอนของการดำเนินการเป็นหัวใจสำคัญเพื่อให้สามารถสร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการทางศิลปะได้สำเร็จสมบูรณ์ และมีความสอดคล้องทั้งรูปแบบ แนวความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของศิลปิน

การสร้างสรรค์ศิลปะแนวทางใหม่จำเป็นที่จะต้องค้นคว้าและแก้ไขปัญหาพร้อม ๆ กัน ไป จึงได้กำหนดรูปแบบและวิธีการเป็นลำดับดังนี้

วิธีการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

1. การเก็บข้อมูล ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามี 6 ลักษณะคือ

1.1 ข้อมูลที่ได้จากภาพถ่ายของครอบครัวที่มีส่วนเชื่อมโยงกับประสบการณ์หรือเหตุการณ์ที่ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดในผลงาน

1.2 ข้อมูลที่ได้จากความเป็นอยู่แบบครอบครัวขยายในต่างจังหวัด รวมถึงครอบครัวของข้าพเจ้าเป็นส่วนที่ก่อเกิดความประทับใจ อันเป็นประสบการณ์ตรงของข้าพเจ้า

1.3 ข้อมูลจากการศึกษารูปร่าง รูปทรงวัตถุสิ่งของภายในบ้าน ที่สามารถแสดงแนวคิดเกี่ยวกับสายใยครอบครัวได้

1.4 การเก็บรวบรวมเส้นผมของตนเอง ทำให้เกิดจินตนาการเชื่อมโยงสู่ความคิดที่ต้องการถ่ายทอด นำมาสร้างเป็นผลงานได้

1.5 ข้อมูลจากการศึกษาวิชาพันธุศาสตร์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสายเลือดช่วยสนับสนุนความสำคัญของการนำเส้นผมมาสร้างผลงานศิลปะเพื่อสะท้อนแนวความคิดที่เกี่ยวกับสายใยครอบครัว

1.6 ศึกษาข้อมูลรูปแบบเทคนิควิธีการผูก มัด เย็บ ปัก ถัก ร้อย การคลุม การห่อ ลวดลายแบบผ้าลูกไม้ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับผลงาน

2. การสร้างแบบร่าง สร้างแบบร่างผลงานโดยการหาความเป็นไปได้ในการใช้วัตถุสิ่งของภายในบ้าน เพื่อนำมาเป็นสิ่งแสดงออก ซึ่งสิ่งของเหล่านี้ถ้าลองพิจารณาในแง่กายภาพแล้ว

ถือเป็นโครงสร้างหลักของผลงาน จากนั้นข้าพเจ้าจะเริ่มร่างรายละเอียดของผลงานโดยมาจากการศึกษาลวดลายผ้าลูกไม้ ลวดลายผ้าถุง หรือผ้าตาข่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างหลักกับรายละเอียดจะต้องมีความสอดคล้องกับแนวความคิด อารมณ์ ความรู้สึกที่ต้องการแสดงออก

3. การสร้างสรรค์ผลงานจริง อาศัยแบบร่างเพื่อนำมาขยายเป็นผลงานจริง โดยผลงานแต่ละชิ้นมีกระบวนการสร้างสรรค์ที่เหมือนและแตกต่างกันดังนี้

ผลงานชิ้นที่ 1 “ผ้าแฝด (อิมเมม)” ข้าพเจ้าเลือกตุ๊กตาสองตัวที่มีลักษณะคล้ายกันซึ่งเป็นของเล่นของข้าพเจ้ากับน้องสาวผ้าแฝดครั้งยังเป็นเด็ก นำมาย้อมสีให้สว่างขึ้น จากนั้นนำเส้นผมมาผูกต่อกันเป็นเส้นยาว แล้วถักเป็นตาข่ายห่อหุ้มตุ๊กตาทั้งสองตัวไว้ด้วยกัน ข้าพเจ้านำเสนอผลงานชิ้นนี้ร่วมกับภาพถ่ายของข้าพเจ้าและน้องสาวผ้าแฝดในวัยเด็ก

ผลงานชิ้นที่ 2 “หอมของพ่อ” ผลงานชิ้นนี้ทำขึ้นในขณะที่พ่อป่วยเป็นมะเร็งระยะสุดท้าย เส้นผมที่ใช้ในงานชิ้นนี้ก็เป็นการรวบรวมเส้นผมที่หลุดร่วงในช่วงเวลานั้นด้วย ลวดลายของผลงานเกิดขึ้นจากกระจุกผมแต่ละก้อนนำมาถักต่อกันเพื่อห่อหุ้มหอมของพ่อ

ผลงานชิ้นที่ 3 “อายุขัยของพ่อ” ข้าพเจ้าถักเส้นผมเป็นดอกไม้ มีจำนวนเท่ากับอายุขัยของพ่อ นำมาเย็บติดที่ผ้าถุง แล้วจัดแสดง

ผลงานชิ้นที่ 4 “หอมของแม่” ข้าพเจ้าถักเส้นผมเป็นดอกไม้ที่มีขนาดและลวดลายต่างกัน นำมาเย็บต่อเป็นผืนคล้ายผ้าลูกไม้ แล้วนำมาคลุมหอมของแม่

ผลงานชิ้นที่ 5 “วลีสุดท้ายจากพ่อ” มีความแตกต่างจากชิ้นอื่น ๆ คือ ข้าพเจ้าถ่ายทอดแนวความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ที่มีต่อพ่อด้วยเทคนิคการปักผ้า ลวดลายที่ปักลงบนผ้ามาจากข้อความที่พ่อเขียนบนกระดาษเพื่อจะสื่อสารอะไรบางอย่างแก่ข้าพเจ้า และขณะที่ปักผ้าข้าพเจ้าได้ใช้สื่อวิถีทัศน์มาบันทึกกระบวนการ แล้วจึงนำมาจัดแสดงร่วมกับผ้าและกระดาษแผ่นนั้น

ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า ทางด้านกายภาพของผลงาน โดดเด่นในเรื่องของการใช้วัสดุเส้นผมมาสร้างรูปร่าง รูปทรง โดยมีความสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของที่มีอยู่ในบ้านข้าพเจ้า โดยให้เครื่องใช้ไม้สอยต่าง ๆ เป็นเสมือนโครงสร้างหลัก และเส้นผมเป็นรายละเอียดในผลงาน ซึ่งใช้หลักทัศนธาตุในผลงานที่มีที่มา และให้ความหมาย ความรู้สึกตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการแสดงออกได้ ดังต่อไปนี้

1. รูปร่าง (Form) เกิดจากวัตถุสิ่งของภายในบ้านที่เลือกมาใช้ในผลงาน โดยให้ตัววัตถุสิ่งของเป็นตัวกำหนดโครงสร้างโดยรวมของศิลปวัตถุ ซึ่งมีลักษณะเรียบง่ายแต่เปี่ยมไปด้วย

ความหมายที่สื่อถึงความรู้สึกของข้าพเจ้าต่อบุคคลในครอบครัว และสอดคล้องกับแนวเรื่องสายใยครอบครัว

2. เส้น (Line) เป็นทัศนธาตุที่มีความสำคัญที่สามารถแสดงอารมณ์ ความรู้สึกในผลงานได้เป็นอย่างดี ลักษณะของเส้นผมที่พบในผลงานสามารถแบ่งได้ตามเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

2.1 เส้นที่เกิดจากเทคนิคการปักผ้า มีลักษณะเป็นเส้นประต่อเนื่องกัน ดูขอบบางและอ่อนคลาย

2.2 เส้นที่เกิดจากเทคนิคการถัก มีลักษณะคดโค้ง เป็นเส้นขดหรือบิดเป็นเกลียว ไร้ระเบียบ

2.3 เส้นที่เกิดจากเทคนิคการถักแบบตาข่าย มีลักษณะเป็นระเบียบแบบแผน

3. สีและน้ำหนัก (Colour, Tone) การกำหนดโครงสร้างในงานมี 2 ลักษณะ คือ

3.1 มีความต้องการที่จะใช้สีและน้ำหนักที่มาจากตัววัตถุสิ่งของ

3.2 สีดำจากเส้นผมของข้าพเจ้า เป็นสีที่เป็นธรรมชาติของตัววัสดุเอง

3.3 สีที่เกิดจากการย้อมสีลงบนวัตถุเพื่อให้ได้น้ำหนักของสีตามต้องการ

4. พื้นผิว (Texture) ในผลงานสามารถแบ่งลักษณะของพื้นผิวได้ตามวัตถุและวัสดุที่นำมาใช้ คือ

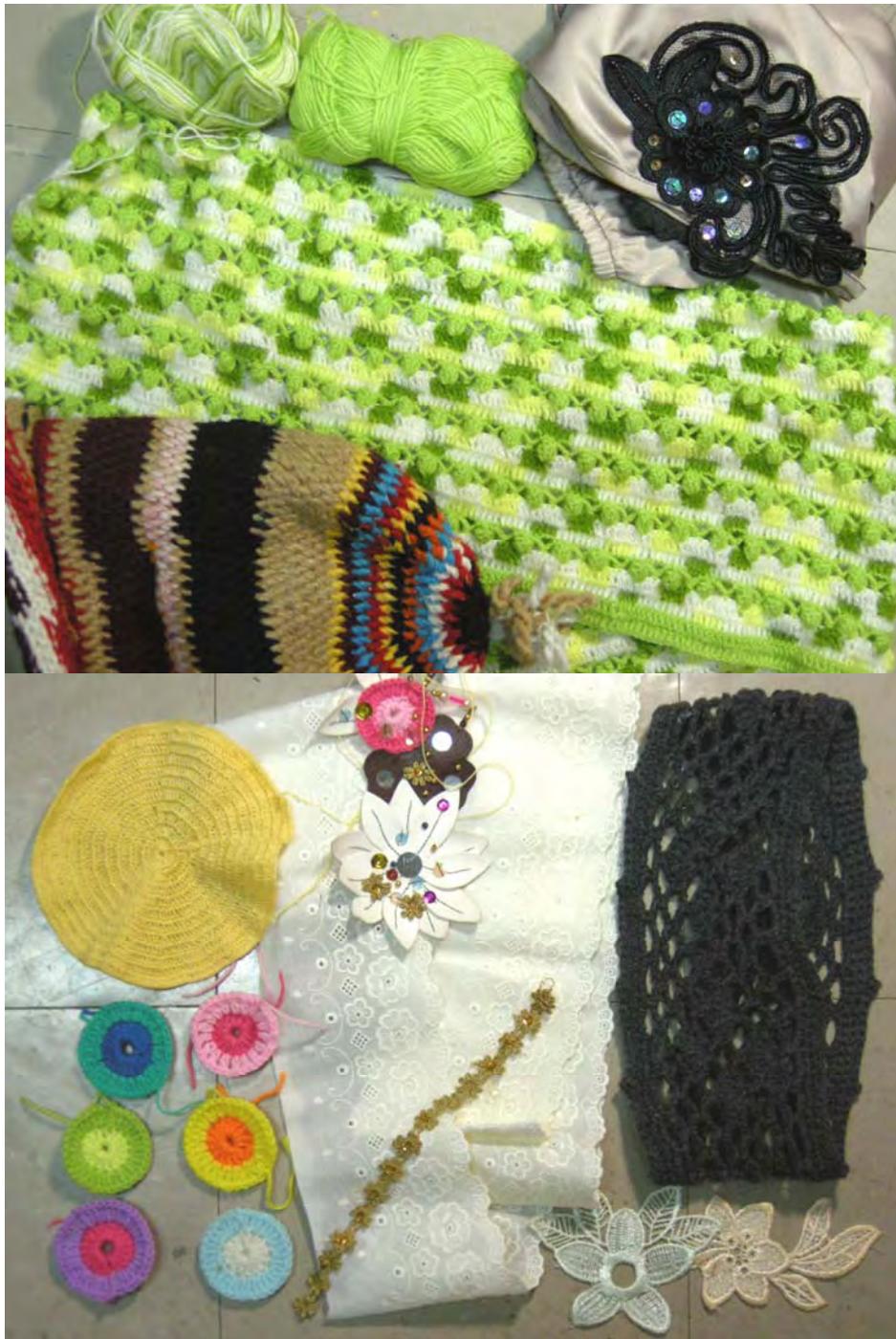
4.1 พื้นผิวของวัตถุสิ่งของที่นำมาใช้ในผลงาน เช่น ลักษณะพื้นผิวเรียบของกระดาษ พื้นผิวที่นุ่มของผ้า

4.2 พื้นผิวที่เกิดจากวัสดุเส้นผม มีทั้งลักษณะหยาบและละเอียด

5. ที่ว่าง (Space) ได้แก่ ที่ว่างภายนอกที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ผลงาน เป็นผลมาจากโครงสร้างของรูปทรงและที่ว่างภายในที่เกิดจากการประสานกันของเส้น

ภาพที่ 2 เส้นผมของข้าพเจ้าที่เก็บสะสมไว้

ภาพที่ 3 ตัวอย่างงานดักไหมพรม และผ้าลูกไม้

ภาพที่ 4 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงาน

บทที่ 4

การดำเนินงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

ผลงานสร้างสรรค์ศิลปไทยร่วมสมัยชุด สายใยครอบครัว เป็นการสร้างสรรค์ผลงานอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาค้นคว้าและพัฒนา จึงเห็นผลสำเร็จและปัญหาต่าง ๆ ซึ่งพอจะแบ่งช่วงเวลาของการสร้างสรรค์ผลงานได้เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ผลงานในระยะแรก

จากการศึกษาค้นคว้า และการสร้างสรรค์ผลงานในระยะแรก เป็นการเริ่มต้นศึกษาของหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต ซึ่งข้าพเจ้าได้เริ่มจากการทดลองหาความเป็นไปได้ในการใช้วัสดุเส้นผมมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ โดยไม่ได้มีแนวเรื่องมากำหนดรูปแบบของผลงาน รูปแบบที่เกิดขึ้นในระยะนี้จึงมีทั้งแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ เทคนิคในการถ่ายทอดผลงานได้แก่ การผูก มัด เย็บ ปัก ถัก ร้อย แม้ว่าจะมีการใช้วัตถุและวัสดุดังกล่าวก็ยังไม่ได้ให้ความหมายที่พิเศษหรือสามารถแสดงแนวความคิดได้ชัดเจนเท่าที่ควร ผลงานที่ได้มาจึงอยู่ในระดับของการทดลองเท่านั้น

การพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

จากการที่ข้าพเจ้าได้รูปแบบความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานหัวข้อ “เส้นผม : สายใยครอบครัว” ข้าพเจ้ายังประสบปัญหาในการสร้างรูปทรงซึ่งไม่สามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างเต็มที่ ทำให้ในช่วงการพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ข้าพเจ้าพยายามที่จะพัฒนารูปแบบเทคนิค วิธีการ ที่จะทำให้สามารถสร้างศิลปวัตถุในความหมายของสายใยครอบครัวได้ชัดเจนขึ้น อีกทั้งข้าพเจ้าเริ่มพัฒนารูปแบบในการนำเสนอผลงานศิลปวัตถุที่สร้างขึ้นมาจากเส้นผม โดยนำภาพถ่ายที่บันทึกเหตุการณ์ที่มีความหมาย อารมณ์ ความรู้สึกสอดคล้องกับผลงานแต่ละชิ้นมาจัดแสดงร่วมด้วย ซึ่งผลที่ได้ถือว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ในการสร้างสรรค์ผลงานในช่วงวิทยานิพนธ์นี้ ข้าพเจ้าได้แรงบันดาลใจ ความหมาย และแนวคิดจากประสบการณ์ความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว จึงได้นำแรงบันดาลใจเหล่านี้มาสร้างชิ้นเป็นผลงานศิลปะที่สะท้อนให้รู้สึกถึงความโหยหา ความรัก ความอบอุ่นที่บ้าน และเพื่ออุทิศให้แก่สมาชิกในครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่ง โดยข้าพเจ้าใช้เส้นผมที่หลุดร่วงของตนมาเป็นสื่อเพื่อแสดงออก ด้วยวิธีการผูก มัด เย็บ ปัก ถัก ร้อย การคลุม การห่อ ผสมผสานกับวัตถุในครอบครัวชิ้นที่มีความผูกพันกับข้าพเจ้าและบุคคลในครอบครัว

ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้เป็นการรวบรวมเทคนิควิธีที่ได้ค้นคว้าทดลองทำในช่วงเวลาของการพัฒนาผลงาน เพื่อนำมาเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ให้ตรงตามแนวความคิดมากที่สุด ซึ่งรูปแบบผลงานการสร้างสรรค์มีลักษณะดังนี้

1. ผลงานศิลปะวัตถุที่สร้างสรรค์จากเส้นผมเพียงอย่างเดียว หรือสร้างสรรค์จากวัตถุสิ่งของในบ้านผสมผสานกับเส้นผม ซึ่งมีรูปแบบทั้ง 2 มิติ และ 3 มิติ
2. เป็นการผสมผสานผลงานศิลปะวัตถุที่สร้างสรรค์จากเส้นผม ร่วมกับสื่อต่าง ๆ เช่น ภาพถ่าย วิดีทัศน์ เป็นต้น

ภาพที่ 5 ภาพผลงานในระยะแรกเริ่ม ชิ้นที่1 “The Documentation of Hair”

ภาพที่ 6 ภาพผลงานในระยะแรกเริ่ม ชั้นที่ 2 “Untitled”

ภาพที่ 7 ภาพผลงานในระยะแรกเริ่ม ชั้นที่ 3 “Glass Ball”

ภาพที่ 8 ภาพผลงานในระยะแรกเริ่ม ชั้นที่ 4 “Garland”

ภาพที่ 9 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 “My Father’s Pigtail”

ภาพที่ 10 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 “Twin No.1”

ภาพที่ 11 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 “ดอกไม้ฉัน”

ภาพที่ 12 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 “Home Sweet Home”

ภาพที่ 13 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5 “Dear Grand Mom”

ภาพที่ 14 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 “ฝาแฝด (อิมเอม)”
 ชื่อผลงาน “ฝาแฝด (อิมเอม)”
 ขนาด ฟันแปร์ไม่แน่นอน
 เทคนิค สีสผสมถักเส้นผม, ตัดตา, ภาพถ่าย, ฝามุ้ง

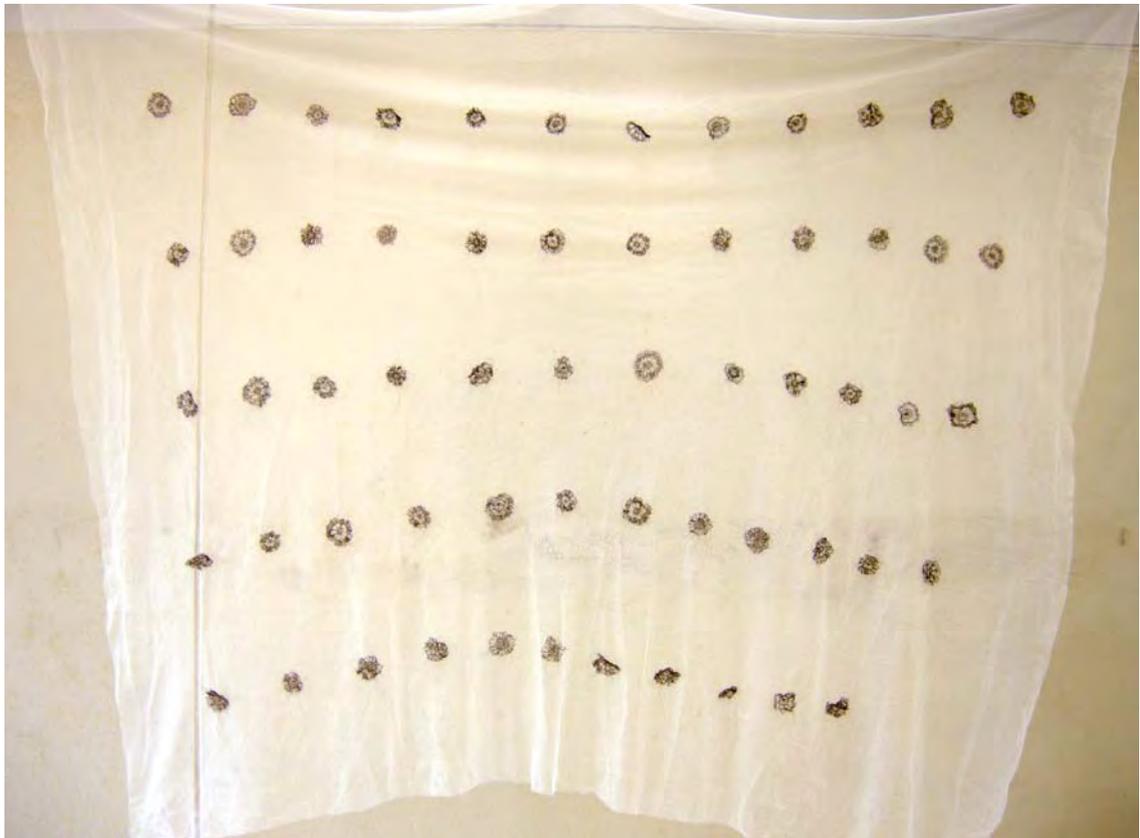
ภาพที่ 15 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ภาพที่ 16 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2
ชื่อผลงาน “หมอนของพ่อ”
ขนาด 18 x 36 x 9 ซม.
เทคนิค สื่อผสมถักเส้นผม, หมอนจืด

ภาพที่ 17 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

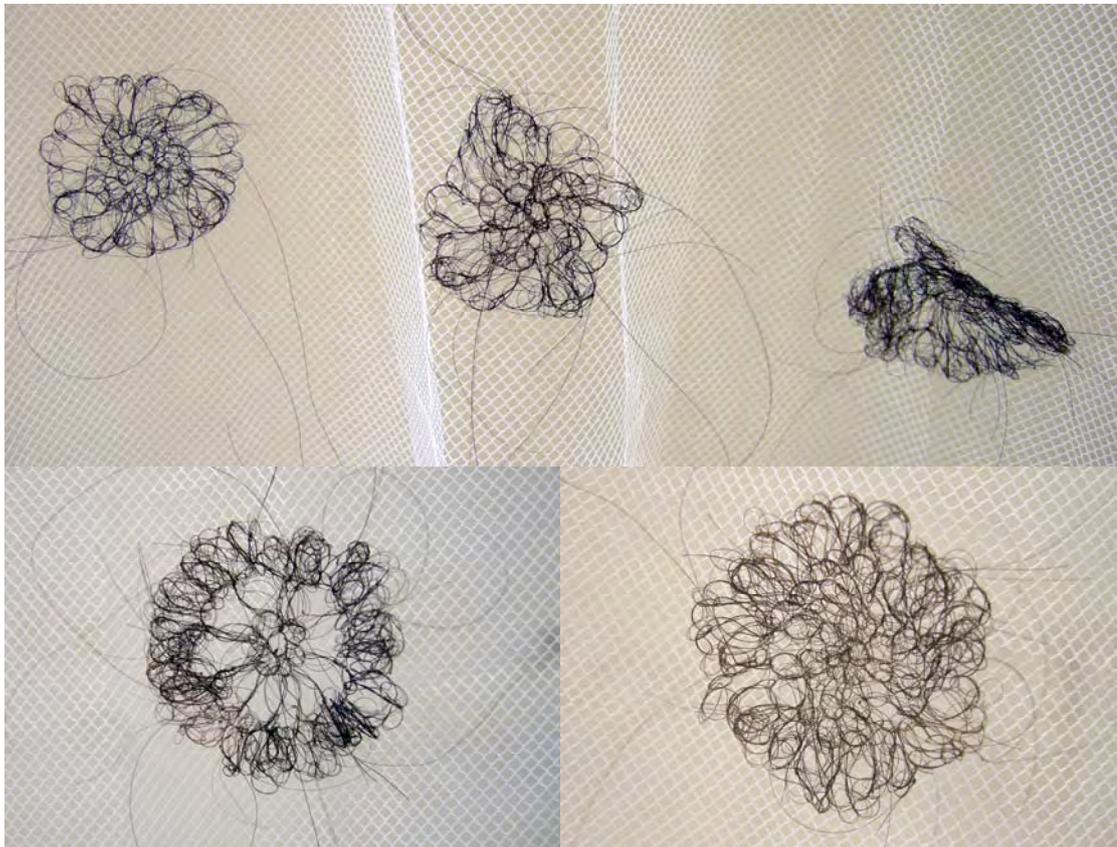

ภาพที่ 18 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน “อายุขัยของพ่อ”

ขนาด 140 x 175 ซม.

เทคนิค สื่อผสมถักเส้นผม, ฝ้ายมุ้ง

ภาพที่ 19 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ภาพที่ 20 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4
ชื่อผลงาน “หมอนของแม่”
ขนาด 44 x 72 x 9 ซม.
เทคนิค สีสผสมถักเส้นผม, หมอน

ภาพที่ 21 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

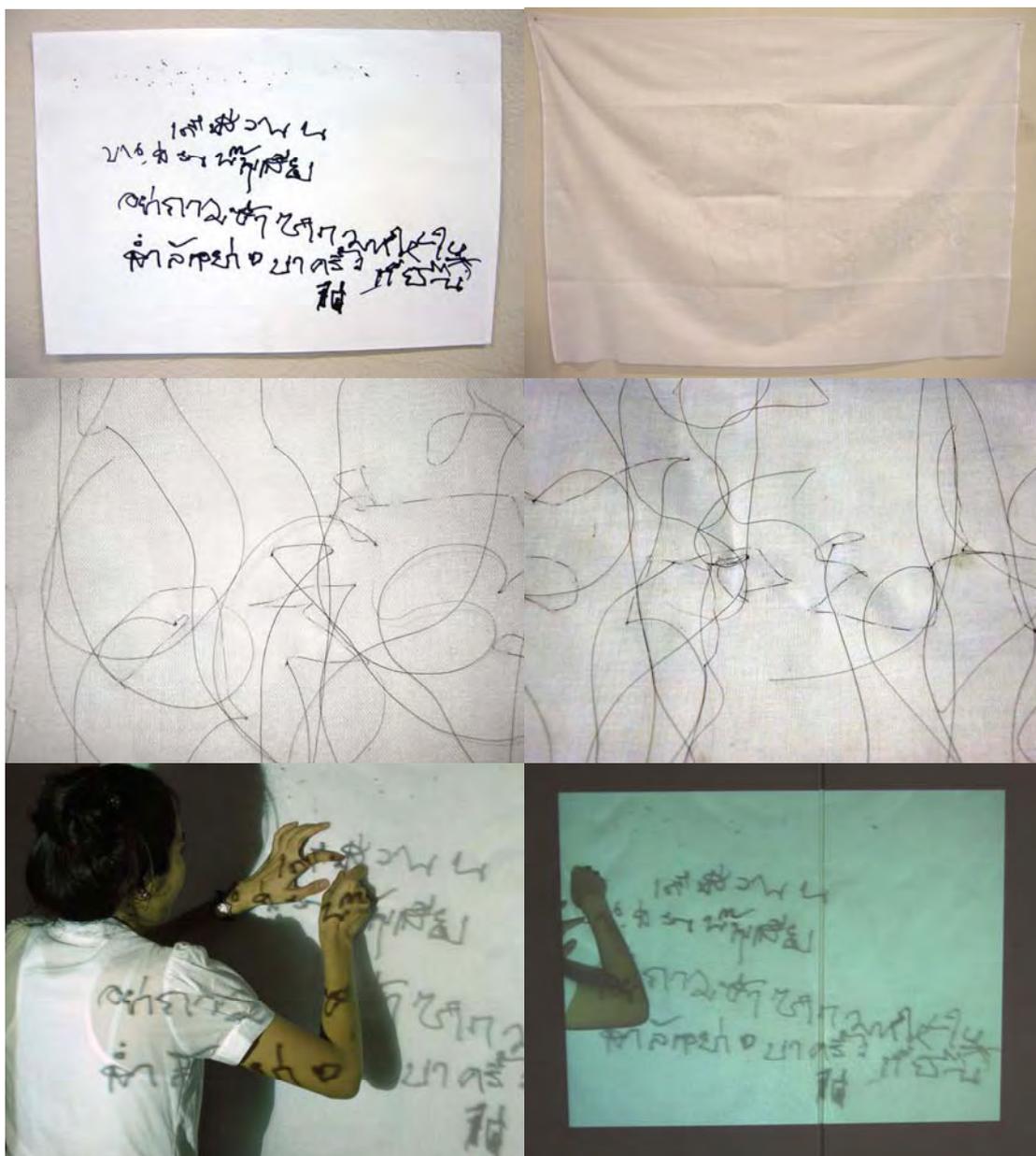

ภาพที่ 22 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน “วลีสุดท่ายจากพ่อ”

ขนาด ฟันแปร์ไม่แน่นอน

เทคนิค สื่อผสม ปีกเส้นผม, ฝ้าขาว, กระดาษ, วัสดุที่สน

ภาพที่ 23 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

บทที่ 5

สรุป

ปัจจุบันสภาวะทางเศรษฐกิจ และสังคมที่เต็มไปด้วยการต่อสู้เพื่อความอยู่รอด เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดช่องว่างในความสัมพันธ์ระหว่าง พ่อ แม่ และลูก กล่าวคือ โอกาสหรือเวลาของการอยู่พร้อมหน้าระหว่างสมาชิกครอบครัวน้อยลง ข้าพเจ้าจึงมีความคาดหวังว่าผลงานศิลปะไทยร่วมสมัยของข้าพเจ้าที่สร้างขึ้นด้วยแนวเรื่องและประสบการณ์อันเกี่ยวกับความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว จะมีส่วนกระตุ้นเตือนให้ผู้ดูได้เห็นถึงความสำคัญของสายใยครอบครัวมากยิ่งขึ้น

วิทยานิพนธ์ชุดนี้ จึงเป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะไทยร่วมสมัยอีกรูปแบบหนึ่งที่พอจะคาดหวังให้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าในระดับสูงขึ้นได้อีก และการที่ได้ค้นคว้าอย่างมีขั้นตอนแบบแผน ทำให้การสร้างสรรค์ผลงานได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย อย่างน้อยก็เพื่อความหวังที่จะสามารถสร้างสรรค์ศิลปะที่มีคุณภาพและคุณค่าทางวัฒนธรรมให้กับสังคมต่อไป

บรรณานุกรม

- ชลูด นิ่มเสมอ. **องค์ประกอบของศิลปะ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2539.
- คนัย ไชยโยธา. **สังคม วัฒนธรรม และประเพณีไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2546.
- นำชัย ชิววิวรรณ. **มหัศจรรย์ดีเอ็นเอ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สารคดี, 2549.
- มาลินี อัครดิษฐเลิศ. **ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ [ออนไลน์]**. เข้าถึงเมื่อ 15 กันยายน 2551. เข้าถึงได้จาก <http://www.scithai.com/explore/content.asp?id=114&cat=21>
- เอนก นาวิกมูล. **อยู่อย่างชาวสยาม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แสงแดด, 2537.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวอิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์
เกิด 28 กุมภาพันธ์ 2524
ที่อยู่ บุญชัยอพาร์ทเมนต์ 25 ซอยสมเด็จพระปิ่นเกล้า 7 แขวงบางยี่ขัน
เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700 โทรศัพท์ 085-9641203
E-mail : im-botan@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2547 - ศิลปะบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 2 (ศิลปไทย)
คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- พ.ศ. 2551 - ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาศิลปไทย บัณฑิตมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประสบการณ์

- ปัจจุบัน - อาจารย์พิเศษ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์(สาขาจิตตอลอาร์ท)
มหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพฯ

การแสดงผลงานกลุ่ม

- พ.ศ. 2544 - นิทรรศการNokia Art Award-Asia Pacific Exhibition, กรุงเทพฯ
- พ.ศ. 2546 - นิทรรศการ“เปิดบ้านจิตรกรรม” โดยนักศึกษาคณะจิตรกรรม
ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ
- พ.ศ. 2548 - นิทรรศการ“The Old Days”, Atrium, RCA Tower, All Season Place,
กรุงเทพฯ
- การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 51 (สาขาสื่อผสม), นครปฐม
- พ.ศ. 2549 - นิทรรศการ“Sepia”, Si-am Art Space Gallery, กรุงเทพฯ
- นิทรรศการ“ศิลปไทย” โดยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาศิลปไทย
คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร,
กรุงเทพฯ
- พ.ศ. 2550 - นิทรรศการ“Lightness-Darkness”, เทียนน้ำฟ้าแกลอรี, กรุงเทพฯ
- พ.ศ. 2551 - นิทรรศการ“One Year Anniversary”, White Space Gallery, กรุงเทพฯ

นิทรรศการเดี่ยว

- พ.ศ.2550 - นิทรรศการ“Memory of My Hair”, ENSBA, กรุงปารีส, ประเทศฝรั่งเศส
- นิทรรศการ“DNA”, White Space Gallery, Siam Square, กรุงเทพฯ
- พ.ศ. 2551 - นิทรรศการ“DNA”, Valentine Willie Fine Art Gallery, กรุงกัวดาลัมเปอร์, ประเทศมาเลเซีย

เกียรติประวัติ

- พ.ศ. 2547 - ร่วมเขียนภาพโครงการอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนังฝีมือพระอาจารย์นาค หอพระไตรปิฎก วัดระฆังโฆสิตารามวรมหาวิหาร
- รางวัลสาขาประติมากรรม การประกวดศิลปกรรม “Young Thai Artist Award” ครั้งที่ 1
- พ.ศ. 2548 - รางวัลเกียรติคุณ เหรียญเงิน ศิลป์ พีระศรี การประกวดศิลปกรรม ร่วมสมัยของศิลปินรุ่นใหม่ ครั้งที่ 22
- พ.ศ. 2549 - ทูตนักศึกษาแลกเปลี่ยน สถาบัน Ecole Nationale Supérieure des Beaux Arts (ENSBA), กรุงปารีส, ประเทศฝรั่งเศส
- พ.ศ. 2551 - ทูตรัฐบาลอิตาลี สถาบัน Accademia di Belle Arti di Fienze, เมืองฟลอเรนซ์, ประเทศอิตาลี